

ODLUKE

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2015/778

od 18. svibnja 2015.

o vojnoj operaciji Europske unije na južnom središnjem Sredozemlju (EUNAVFOR MED)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 42. stavak 4. i članak 43. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Vijeće je 20. travnja 2015. potvrdilo da ima čvrstu namjeru djelovati kako bi spriječio ljudske tragedije koje su posljedica krijumčarenja ljudi preko Sredozemlja.
- (2) Europsko vijeće izrazilo je 23. travnja 2015. ogorčenje stanjem na Sredozemlju, naglasilo je da će Unija uložiti sve moguće napore kako bi spriječila nove pogibije na moru i kako bi se uhvatila u koštac s temeljnim uzrocima te ljudske tragedije, u suradnji sa zemljama porijekla i tranzita, te da je prvi prioritet spriječiti nove pogibije na moru. Europsko vijeće predano je jačanju prisutnosti Unije na moru, sprečavanju nezakonitih migracijskih tokova te jačanju unutarnje solidarnosti i odgovornosti.
- (3) Europsko vijeće od 23. travnja 2015. također se obvezalo na borbu protiv trgovaca ljudima u skladu s međunarodnim pravom, među ostalim ulaganjem sustavnih napora u svrhu identifikacije, zapljene i uništavanja plovila prije nego što ih upotrijebe trgovci ljudima, te je pozvalo Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (VP) da u tu svrhu započne s pripremama za moguću operaciju zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP).
- (4) Visoki predstavnik obavijestio je 11. svibnja 2015. Vijeće sigurnosti UN-a o krizi migranata na Sredozemlju te o tekućim pripremama za moguću pomorsku operaciju Unije, u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike Unije. U tom je pogledu iskazao potrebu za potporom Vijeća sigurnosti UN-a radu Unije.
- (5) Vijeće je 18. svibnja 2015. odobrilo koncept upravljanja krizom za operaciju ZSOP-a s ciljem sprečavanja poslovnog modela krijumčara ljudi na južnom središnjem Sredozemlju.
- (6) Unijina operacija ZSOP-a provodit će se u skladu s međunarodnim pravom, posebice u skladu s relevantnim odredbama Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982. (UNCLOS), protokolima protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom iz 2000. (Protokol protiv krijumčarenja migranata) te Protokol za sprečavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebno ženama i djecom kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, Međunarodnu konvencijom o zaštiti ljudskog života na moru (SOLAS) iz 1974., Međunarodnu konvenciju o traganju i spašavanju na moru (SAR) iz 1979., Konvenciju o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja (Barcelonska konvencija) iz 1976., Ženevsku konvenciju o statusu izbjeglica iz 1951. te načelo zabrane protjerivanja ili vraćanja i međunarodno pravo o ljudskim pravima.

U konvencijama UNCLOS, SOLAS i SAR sadržana je obveza pomaganja osobama u nevolji na moru te dovođenja preživjelih na sigurno mjesto, stoga će plovila dodijeljena operaciji EUNAVFOR MED biti spremna i opremljena za obavljanje zadataka povezanih s time, pod koordinacijom nadležnog Centra za koordinaciju spašavanja.

- (7) Države mogu, u skladu s relevantnim nacionalnim i međunarodnim pravom, na otvorenom moru zaustaviti plovila za koja se sumnja da se upotrebljavaju za krijumčarenje migranata ako postoji odobrenje države zastave za ukrcaj na plovilo i pretragu plovila ili ako je plovilo bez državne pripadnosti, te mogu poduzeti odgovarajuće mjere protiv plovila, osoba i tereta.

- (8) Mjere se također mogu poduzeti u teritorijalnim ili unutarnjim vodama, na državnom području ili u zračnom prostoru neke države protiv plovila za koja se sumnja da se upotrebljavaju u krijumčarenju ljudi ili trgovini ljudima, uz pristanak te države ili u skladu s nekom od rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a ili uz ispunjena oba uvjeta.
- (9) Države mogu poduzeti odgovarajuće mjere protiv osoba prisutnih na njihovu državnom području za koje se sumnja da krijumčare ljude ili trguju njima, s ciljem njihova mogućeg uhićenja i kaznenog progona, u skladu s međunarodnim pravom i nacionalnim pravom tih država.
- (10) Politički i sigurnosni odbor (PSO) trebao bi, pod odgovornošću Vijeća i VP-a, imati politički nadzor nad operacijom Unije za upravljanje krizama, strateški je usmjeravati te donositi odgovarajuće odluke u skladu s trećim stavkom članka 38. Ugovora o Europskoj uniji (UEU).
- (11) Na temelju članka 41. stavka 2. UEU-a te u skladu s Odlukom Vijeća (ZVSP) 2015/528 ⁽¹⁾, operativne izdatke koji nastanu na temelju ove Odluke, a koji imaju vojne ili obrambene implikacije, trebaju snositi države članice.
- (12) U skladu s člankom 5. Protokola br. 22 o stajalištu Danske priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u pripremi i provedbi odluka i djelovanja Unije koji imaju implikacije u području obrane. Stoga Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke, ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje, a ne sudjeluje ni u financiranju ove operacije,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Misija

1. Unija provodi vojnu operaciju za upravljanje krizom kojom se doprinosi sprečavanju poslovnog modela mreža za krijumčarenje ljudi te za trgovinu ljudima na južnom središnjem Sredozemlju (EUNAVFOR MED), što se postiže ulaganjem sustavnih napora u svrhu identifikacije, zapljene i uništavanja plovila i imovine kojima se koriste krijumčari ljudima ili trgovci ljudima ili za koje se sumnja da ih upotrebljavaju krijumčari ljudima ili trgovci ljudima, u skladu s primjenjivim međunarodnim pravom, uključujući UNCLOS te bilo koju rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a.
2. Područje operacije utvrđuje se, prije pokretanja operacije EUNAVFOR MED, u relevantnim dokumentima za planiranje koje treba odobriti Vijeće.

Članak 2.

Mandat

1. Operacija EUNAVFOR MED djeluje u skladu s političkim, strateškim i političko-vojnim ciljevima određenima u Konceptu upravljanja kriznim situacijama koji je Vijeće odobrilo 18. svibnja 2015.
2. Operacija EUNAVFOR MED provodi se u uzastopnim fazama te u skladu sa zahtjevima međunarodnog prava. Operacija EUNAVFOR MED:
 - (a) u prvoj fazi podupire otkrivanje i praćenje migracijskih mreža prikupljanjem informacija i ophodnjama na otvorenom moru u skladu s međunarodnim pravom;
 - (b) u drugoj fazi
 - i. na otvorenom moru provodi ukrcavanje, pretragu, zapljenu i preusmjeravanje plovila za koja se sumnja da se upotrebljavaju za krijumčarenje ljudi ili trgovinu ljudima, pod uvjetima koje predviđa primjenjivo međunarodno pravo, što uključuje UNCLOS i Protokol protiv krijumčarenja migranata;
 - ii. u skladu s bilo kojom primjenjivom rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a ili s pristankom dotične obalne države, na otvorenom moru ili u teritorijalnim i unutarnjim vodama te države provodi ukrcavanje, pretragu, zapljenu i preusmjeravanje plovila za koja se sumnja da se upotrebljavaju za krijumčarenje ljudi ili trgovinu ljudima, pod uvjetima navedenima u toj rezoluciji ili tom pristanku;

⁽¹⁾ Odluka Vijeća (ZVSP) 2015/528 od 27. ožujka 2015. o uspostavi mehanizma za upravljanje financiranjem zajedničkih troškova operacija Europske unije koje imaju vojne ili obrambene implikacije (Athena) i o stavljanju izvan snage Odluke 2011/871/ZVSP (SL L 84, 28.3.2015., str. 39.).

- (c) u trećoj fazi, u skladu s bilo kojom primjenjivom rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a ili s pristankom dotične obalne države, poduzima sve nužne mjere protiv plovila i povezane imovine, između ostalog njihovim uništenjem ili stavljanjem izvan funkcije, za koje se sumnja da se upotrebljavaju za krijumčarenje ljudi ili trgovinu ljudima, na državnom području te države, pod uvjetima navedenima u dotičnoj rezoluciji ili u dotičnom pristanku.
3. Vijeće procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za prelazak iz prve u daljnje faze, uzimajući u obzir bilo koju primjenjivu rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a i pristanak dotičnih obalnih država.
4. EUNAVFOR MED može, u skladu s primjenjivim pravom, prikupljati osobne podatke koji se tiču osoba koje su dovedene na brodove koji sudjeluju u operaciji EUNAVFOR MED, a koji se odnose na obilježja koja bi mogla pomoći u identifikaciji tih osoba, uključujući otiske prstiju, kao i sljedeće pojedinosti, uz izuzeće drugih osobnih podataka: prezime, djevojačko prezime, osobna imena i bilo koje drugo ime ili pseudonim; datum i mjesto rođenja, nacionalnost, spol; boravište, zanimanje i mjesto gdje se dotična osoba nalazi; vozačke dozvole, osobne isprave i podatke o putovnici. Ti se podaci te podaci u vezi plovila i opreme koje te osobe koriste mogu dostaviti relevantnim tijelima zaduženima za provedbu pava država članica i/ili nadležnim tijelima Unije.

Članak 3.

Imenovanje zapovjednika operacije EU-a

Kontraadmiral Enrico Credendino imenuje se zapovjednikom operacije EU-a za EUNAVFOR MED.

Članak 4.

Određivanje sjedišta operacije EU-a

Sjedište operacije za EUNAVFOR MED smješteno je u Rimu u Italiji.

Članak 5.

Planiranje i pokretanje operacije

Odluku o pokretanju operacije EUNAVFOR MED donosi Vijeće, na preporuku zapovjednika operacije za EUNAVFOR MED nakon odobrenja plana operacije i pravila o vojnom djelovanju potrebnih za izvršenje mandata.

Članak 6.

Politički nadzor i strateško usmjeravanje

1. U okviru odgovornosti Vijeća i VP-a, PSO izvršava politički nadzor i strateško usmjeravanje operacije EUNAVFOR MED. Vijeće ovime ovlašćuje PSO za donošenje odgovarajućih odluka u skladu s člankom 38. UEU-a. To ovlaštenje uključuje ovlasti za izmjenu dokumenata o planiranju, između ostalog plana operacije, zapovjednog lanca te pravila o vojnom djelovanju. To uključuje i ovlasti za donošenje odluka o imenovanju zapovjednika operacije EU-a i zapovjednika snaga EU-a. Za odlučivanje u vezi s ciljevima i okončanjem vojne operacije EU-a i dalje je nadležno Vijeće. U skladu s člankom 2. stavkom 3. ove Odluke, PSO ima ovlasti za donošenje odluke o trenutku prijelaza između različitih faza operacije.
2. PSO redovito izvješćuje Vijeće.
3. Predsjednik Vojnog odbora EU-a (EUMC) redovito izvješćuje PSO o provođenju operacije EUNAVFOR MED. PSO na svoje sastanke, po potrebi, može pozvati zapovjednika operacije EU-a ili zapovjednika snaga EU-a.

*Članak 7.***Vojno usmjeravanje**

1. Vojni odbor Europske unije (EUMC) prati pravilno izvršavanje operacije EUNAVFOR MED koje se provodi pod odgovornošću zapovjednika operacije EU-a.
2. Zapovjednik operacije EU-a redovito izvješćuje EUMC. EUMC na svoje sastanke po potrebi može pozvati zapovjednika operacije EU-a ili zapovjednika snaga EU-a.
3. Predsjednik EUMC-a djeluje kao glavna osoba za kontakt sa zapovjednikom operacije EU-a.

*Članak 8.***Usklađenost odgovora Unije i koordinacija**

1. VP osigurava provedbu ove Odluke i njezinu usklađenost s vanjskim djelovanjem Unije u cjelini, uključujući razvojne programe Unije i njezinu humanitarnu pomoć.
2. VP, uz pomoć Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD), djeluje kao glavna točka za kontakt s Ujedinjenim narodima, vlastima zemalja regije te drugim važnim međunarodnim i bilateralnim akterima, što uključuje NATO, Afričku uniju i Ligu arapskih država.
3. EUNAVFOR MED surađuje s relevantnim nadležnim tijelima država članica, uspostavlja mehanizam za koordinaciju te, prema potrebi, sklapa aranžmane s drugim agencijama i tijelima Unije, osobito s FRONTEX-om, EUROPOL-om, EUROJUST-om, Europskim potpornim uredom za azil te relevantnim misijama ZSOP-a.

*Članak 9.***Sudjelovanje trećih država**

1. Ne dovodeći u pitanje samostalnost Unije u odlučivanju ni jedinstveni institucionalni okvir, a u skladu s relevantnim smjernicama Europskog vijeća, treće države mogu biti pozvane na sudjelovanje u operaciji.
2. Vijeće ovime ovlašćuje PSO-u za upućivanje poziva trećim državama da ponude doprinose te za donošenje odgovarajućih odluka o prihvaćanju predloženih doprinosa na preporuku zapovjednika operacije EU-a te EUMC-a.
3. Detaljni aranžmani za sudjelovanje trećih država predmet su sporazuma sklopljenih u skladu s člankom 37. UFEU-a te u skladu s postupkom utvrđenim u članku 218. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Ako su Unija i treća država sklopile sporazum o utvrđivanju okvira za sudjelovanje te treće države u misijama Unije za upravljanja krizama, odredbe takvog sporazuma primjenjuju se u kontekstu operacije EUNAVFOR MED.
4. Treće države koje daju značajne vojne doprinose operaciji EUNAVFOR MED imaju ista prava i obveze u pogledu svakodnevnog upravljanja operacijom kao i države članice koje sudjeluju u operaciji.
5. Vijeće ovime ovlašćuje PSO za donošenje odgovarajućih odluka o uspostavljanju Odbora doprinositelja, u slučaju da treće države osiguraju značajne vojne doprinose.

*Članak 10.***Status osoblja pod vodstvom Unije**

Status jedinica i osoblja pod vodstvom Unije utvrđuje se, ako je to potrebno, u skladu s međunarodnim pravom.

Članak 11.

Financijski aranžmani

1. Zajednički troškovi vojne operacije EU-a financiraju se u skladu s Odlukom (ZVSP) 2015/528.
2. Referentni financijski iznos za zajedničke troškove operacije EUNAVFOR MED iznosi 11,82 milijuna EUR. Postotak referentnog iznosa iz članka 25. stavka 1. Odluke (ZVSP) 2015/528 iznosi 70 % u obvezama i 40 % za plaćanja.

Članak 12.

Razmjena informacija

1. VP je ovlašten, prema potrebi i u skladu s potrebama operacije EUNAVFOR MED, dostaviti trećim državama povezanim s ovom Odlukom klasificirane podatke EU-a koji su nastali za potrebe te operacije, u skladu s Odlukom Vijeća 2013/488/EU ⁽¹⁾, kako slijedi:
 - (a) do stupnja tajnosti predviđenog u primjenjivim sporazumima o sigurnosti podataka sklopljenima između Unije i dotične treće države; ili
 - (b) do stupnja tajnosti „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL” u drugim slučajevima.
2. VP je također, u skladu s operativnim potrebama operacije EUNAVFOR MED, ovlašten dostaviti UN-u klasificirane podatke EU-a do stupnja tajnosti „RESTREINT UE/EU RESTRICTED” koji su nastali za potrebe operacije EUNAVFOR MED, u skladu s Odlukom 2013/488/EU. U tu svrhu sastavljaju se aranžmani između VP-a i nadležnih tijela Ujedinjenih naroda.
3. VP je ovlašten trećim državama povezanim s ovom Odlukom dostaviti svaki dokument EU-a koji nije klasificiran, a povezan je s raspravama Vijeća o toj operaciji te za koji vrijedi obveza čuvanja profesionalne tajne u skladu s člankom 6. stavkom 1. Poslovnika Vijeća ⁽²⁾.
4. VP takva ovlaštenja, kao i mogućnost sklapanja aranžmana navedenih u ovom članku, može prenijeti na službenike ESVD-a, zapovjednika operacije EU-a ili zapovjednika snaga EU-a, u skladu s odjeljkom VII. Priloga VI. Odluci 2013/488/EU.

Članak 13.

Stupanje na snagu i završetak

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Misija EUNAVFOR MED završava najkasnije 12 mjeseci nakon dosezanja pune operativne spremnosti.

Ova odluka stavlja se izvan snage od datuma zatvaranja sjedišta operacije EU-a u skladu s odobrenim planovima za okončanje operacije EUNAVFOR MED i bez dovođenja u pitanje postupaka u vezi s revizijom i prikazom računa operacije EUNAVFOR MED, utvrđenih u Odluci (ZVSP) 2015/528.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. svibnja 2015.

Za Vijeće
Predsjednica
F. MOGHERINI

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 2013/488/EU od 23. rujna 2013. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 274, 15.10.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Odluka Vijeća 2009/937/EU od 1. prosinca 2009. o donošenju Poslovnika Vijeća (SL L 325, 11.12.2009., str. 35.).